
ВЕСНЯНА СТУДЕНТСЬКА НАУКОВА СЕСІЯ – 2024

SPRING STUDENT'S SCIENTIFIC SESSION – 2024

Квітень 22-26, 2024 Київ, Україна
April 22-26, 2024 Kyiv, Ukraine

ВПЛИВ ДАВНЬОГРЕЦЬКОЇ МОВИ НА ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Столяр Д. О.

Науковий керівник: к.філол.н., доцент Лехніцька С. І.

Кафедра мовної підготовки

Завідувач кафедри: д.філол.н., професор Литвиненко Н. П.

Національний медичний університет ім. О. О. Богомольця

м. Київ, Україна

Актуальність: вивчення впливу давньогрецької мови сприятиме розумінню основних причини виникнення термінологічної синонімії, принципів творення термінів та полегшить усвідомлення студентами закономірностей формування медичних термінологічних одиниць і допомагатиме якісному засвоєнню фахової мови майбутньому лікарю.

Мета роботи: провести аналіз міжнародної медичної термінології і виявити вплив давньогрецької мови на розвиток і формування термінологічних одиниць.

Методи дослідження: українсько-давньогрецько-латинський словник / Н. Бойко, В. Миронова; Латинська мова та медична термінологія/ Кісельова О.Г., Лехніцька С.І., Шпинта Г.М. Були використані класифікаційний, описовий методи.

Результати: важливо зазначити, що джерелом формування медичної термінології є твори давньогрецьких науковців, зокрема, найвідоміший античний твір «Corpus Hippocraticum», став першоджерелом творення сучасних медичних термінів. Послідовниками стали і давньоримські науковці, зокрема, Авл Корнелій Цельс, укладаючи твір «De Medicina», ропочав запозичувати давньогрецькі терміни, що не мали відповідників у латинській мові, транслітеруючи їх, наприклад: **dyspnoe, es f** (δύσπνοια), **spasmus, i m** (σπασμός) судома, **praxis, is f** – практика (πράξις).

Зокрема, у клінічній і фармацевтичній термінології зустрічаємо кореневі терміноелементи грецького походження, наприклад: гр. **pyr** – вогонь у клінічному терміні **pyrosis** – печія і у фармацевтичному терміні **Antipyrinum** жарознижуючий препарат. Значна частина клінічних термінів містить префікси грецького походження, такі як: гр. **ana** – відновлення процесу у терміні **anamnesis**; гр. **hyper** – вище, перебільшення норми – **hypertrophicus**; префікс **peri** – над у терміні **pericardium**); а також суфікси, наприклад, зі значенням запалення – **-itis** -ίτις (arthritis, alveolitis, hepatitis), або незапальне захворювання, процес – **-osis** ωσις (phagocytosis, lordosis, ankylosis) та ін.. Терміноелемент **-gnosis** (гр. γνῶσις) зустрічається у терміні **diagnosis** – як знання, з префіксом **diá-** через, а у терміні **agnósia** – як пізнання і префікс **á** – порушення; **angiographia** утворився з гр. **αγγειον** – судина і гр. **γραφω** – пишу; також **iatrogenia** складається з гр. **iatros** – лікар, **gennao** – породжую.

Важливо, що грецькі терміни формують однослівні терміни, що є відповідниками багатослівним латинськомовним термінам, що зумовлює виникнення термінологічної синонімії, наприклад: tumor dentalis benignus – **odontoma**, dolor recti – **proctodynia**, fistula ventriculi – **gastrostomia**, ruptura ligamenti **desmorrhaxis**.

Висновки: давньогрецька мова є основою сучасної міжнародної наукової термінології, зокрема, медичної. Античні давньогрецькі науковці стали творцями міжнародної медичної термінології. Терміни давньогрецького походження транслітеруються для позначення наукових понять. Частка термінів давньогрецького походження у клінічній терміносистемі складає 80%, а у фармацевтичній – 50%. Лексичні одиниці давньогрецького походження утворюють не лише прості однослівні терміни, позначаючи прості поняття, але є джерелом творення терміноелементів для термінів-комполітів, що можуть поєднувати два, три терміноелементи, позначаючи, складні наукові поняття. Засвоєння термінів і терміноелементів давньогрецького походження сприятиме формуванню термінологічної складової комунікативних навичок майбутнього лікаря.

Ключові слова: давньогрецька мова, латинська мова, медична термінологія, терміноелемент.